

KIBRIS'TA SULTAN MURAD HAN'IN VALİDESİNE (KÖSEM SULTAN) AİT MÜLK ÇİFTLİKLER

Recep Dündar*

Özet

Kıbrıs Eyaleti'nin ilk tahrir kayıtlarını ihtiva eden 64 nolu Mufassal Tahrir Defteri Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivindedir. Çalışmamıza konu olan çiftlik kayıtları, bu defterin Baf nahiyesinin kayıtlarının bittiği ve Evdim nahiyesinin başladığı varakların arasına sonradan eklenmiştir.

Sultan Murad Han'ın validesine ait Kukla, Mamonya, Aşelliye ve Bodime çiftliklerine ait kayıtlarda önce çiftliklere ait tarlaların ismi, dönümü ve tarlaların hudutları belirtilmektedir. Her çiftliğe ait kayıtların sonunda da toplam tarla sayısı ile toplam dönüm miktarı verilmiştir. Belgenin sonunda dört çiftliğe ait tarla sayısı ile dönüm miktarları alt alta yazılarak toplam miktarlar verilmiştir.

Sultan Murad Han'ın validesine ait mülk çiftliklerden Kukla çiftliği 34 tarla ve 1461 dönüm, Mamonya çiftliği 14 tarla ve 564 dönüm, Aşelliye çiftliği 26 tarla ve 5517 dönüm, Bodime çiftliği ise 15 tarla ve 289 dönümdür. Çiftliklerde olan tarla sayısı 89 olup, toplam 7831 dönümdür.

Anahtar Kelimeler: Kıbrıs, Çiftlik, Kukla, Mamonya, Aşelliye, Bodime

Abstract

The Detailed Census Book no 64 which contains the first census records of Cyprus Province is found in the archives of the General Directorate of Land Registry and Cadastre. The farm records that are the subject of our study were added much later into the Book between the Baf and the Evdim district records.

In the records of Kukla, Mamonya, Aselli and Bodime farms that belonged to the mother of Sultan Murad Han, the names of the fields in the farms, their size and their borders are stated. Total number of fields and their size are also given at the end of each farm record. The number and size of the fields that belonged to the farms are calculated and their total amount is given at the end of the document.

The Kukla farm is 1461000 square metres containing 34 fields, the Mamonya farm is 564000 square metres containing 14 fields, the Aselliye farm is 5517000 square metres containing 26 fields and the Bodime farm is 289000 square metres containing 15 fields.

Keywords: Cyprus, Farm, Kukla, Mamonya, Aşelliye, Bodime

Giriş

Çiftlik, zirâat yapılan yer anlamında ve umumiyetle, bir çift öküzün işleyebileceği arazi olarak tanımlanmıştır.¹ Fakat resmî tanıma göre, bir çift(lik)

* Yrd. Doç. Dr., İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi. recep.dundar@inonu.edu.tr.

¹ Çiftlik Kâmûs-ı Türkî'de "çift sürüp mahsulât yetiştirmeye mahsus mahal, bir sahibin tasarrufu altında bulunan mütaaddid tarlalarla bağ, orman, mer'a vesaire mecmuu ki amele ile

arazi, bulunduğu mahalle ve toprağın yetiştirme kabiliyetine bağlı olarak değişmek üzere âlâ (verimli) yerden 60-80, evsât (ortahalli) yerden 80-100 ve ednâ (kıraç) yerden 100-150 dönüm arası olarak belirlenmişti. Bu ölçüler içerisinde yer tasarruf eden re'âyâ, tahrirlerde bütün çift, yarısı kadar yer tasarruf eden de nîm çift tabir edilmişti. Ayrıca çiftlik tasarruf eden re'âyâ'nın evli (müzevvec) olması şarttı. Nîm çift'den az yerlerde ise, zemîn kaydedilerek, ekseriya iki dönüme bir akça olarak tayin edilmiş olan resmî zemîn (dönüm resmi) edâ edilmesi şartıyla topraksız re'âyâ'nın tasarrufuna bırakılmıştı (Ünal 1989: 90; İnalçık 1959: 582; Barkan 1993: 392-397; Öz 1991: 429-439; Öz 2000: 16-27)

Bu haliyle çiftlik, timar, vakıf ve mülk topraklarda ziraat yapılan toprakların temel ünitesi özelliğini taşırdı. Reâyâ genel adıyla belirtilen Müslüman ve gayr-i müslim köylüler ellerindeki bu çeşit toprak parçalarını tapu ile tasarruf edebilirler ve karşılığında tayin olunmuş vergiyi (çift resmi) (Emecen 1993: 309-310) elde ettikleri mahsulün vergileri (öşr) ile birlikte toprağın intifa hakkı (has, timar, vakıf veya mülk) kime verilmişse ona ödemekle yükümlü olurlardı.

Reâyâ çiftliklerinin yanı sıra eski uygulamaların bir devamı olarak doğrudan doğruya askerî zümrelerin ellerinde de çiftlikler bulunuyordu. Bu kategoriyi, özel bir askerî teşkilât içinde yer alan yaya-müsellem, doğancı çiftlikleri ve tımarlı sipahilerin ellerindeki hassa çiftlikleri oluşturuyordu. Bunların reâyâ çiftliklerinden farkları raiyyet vergilerini ödememeleriydi.

Vakıf ve mülk topraklardaki çiftlikler de diğer çiftlikler gibi aynı ölçülere sahipti ve reâyâ tarafından ekilmekteydi. Osmanlı padişahları XIV. ve XV. yüzyıllarda köyleri veya çiftlikleri nüfuzlu şahıslara büyük tımarlar şeklinde verebiliyorlardı. Bu gibi uygulamalarda çiftlik bir arazi ölçüsü değil padişah tarafından verilmiş bir şahsî mülkü ifade edecek mahiyet kazanmıştı. Bunların gelirleri ise genellikle şehirlerde yaşayan sahipleri tarafından toplu bir meblağ karşılığı kira yoluyla (mukâtaa) toplanır ve çiftlik sahibi tam teçhizatlı bir askeri (eşkinçi) beslemek ve sefere göndermekle yükümlü bulunurdu.

Çiftlik, önceleri timar sistemi çerçevesinde bir çiftçi aileye yetebilecek büyüklükte toprak birimi iken daha sonraları büyük ziraî işletmeleri ve malikâneleri ifade eden bir anlam kazanmıştır. Ayrıca Osmanlılardan önceki devirlerde de çiftçinin temel toprak ölçü birimini oluşturmuştur. İnalçık 1993: 313; İnalçık 1985: 105-126; Barkan 1999: 321-421; İnalçık 2009: 245-256)

Balkanlar'da özellikle Slavlar'ın yaşadığı bölgelerde çiftlik kelimesinin karşılığı olarak "baştina"² tabiri kullanılmıştır. Osmanlılarda gayr-i müslim

veyahut ortaklaşa işliyen ve çiftliğin mahsus hane veya kulübelerinde ikamet eden çiftçiler marifetiyle işlenir" şeklinde tanımlanmaktadır. Bkz. (Şemseddin Sami 1996: 511)

² Baştina, irs yoluyla geçen arazi hakkında kullanılan bir tabirdir. Slavcadan alınmıştır. Osmanlı Devleti Rumeli'de fethettiği yerlerdeki bağ ve bahçe ve evlerin evlada geçmesine müsa-

asilzadelerine çiftlik itibarıyla verilen Baştina, Raiyyet baştinası ve Askerî hizmet baştinası olmak üzere iki kısma ayrılmıştı. Raiyyet baştinasının Müslümanların tasarrufunda bulunan çiftliklerden büyük bir farkı yoktu. Bu anlamda baştina gayr-i müslim reayanın tasarruf ettiği çiftlik anlamına gelmekteydi. Bu yüzden buna reaya çiftliği de denilirdi. Askerî hizmet baştinası, askerî sınıftan olan gayr-i müslimlere verilen baştinalardı ki Doğanlı baştinası, Akıncı baştinası ve Voynuk baştinası bu gruba giren baştinalardı (Ercan 1989: 84-85). Bunlardan Raiyyet baştinası, haraclı baştina olarak da adlandırılmakta ve Müslümanların eline geçse bile bu tür topraktan haraç alınmaktaydı (İnalçık 1987: 172-174).

Kıbrıs Eyaleti'nin Tahriri ve İlk Çiftlik Kayıtları

Magosa Kalesi'nin 1 Ağustos 1571 tarihinde düşmesinden yaklaşık iki ay sonra; 9 Ekim 1571'de başlanan Kıbrıs Eyaleti'nin tahriri (BOA. MD. 16: 18, hüküm 33) 18 Ekim 1572'de tamamlanmıştır.³ Tahriri yapılan Kıbrıs Beylerbeyliği arazisi havâss-ı hümâyûn'a dahil edilmiştir (BOA. MD.12: 105, hüküm 223). Bu sebeple beylerbeyi, defterdar v.s. gibi görevlilere Kıbrıs'tan tımar verilmedi. Onun yerine ada hazinesi gelirinden salyane (yıllık maaş) bağlandı. Ayrıca Beylerbeyi, Sancakbeyi ve Defterdar'a "ciraye" adı altında bir miktar zahire de tayin edilmiştir (BOA. MD. 12: Hüküm 223; Sahillioğlu 1969: 14)

Fetihten sonra yapılan tahrir neticesinde hazırlanan mufassal tahrir defterinde⁴ havâss-ı hümâyûn'a kaydedilen ada topraklarının mukataa yolu ile işletildiği görülmektedir. Adı geçen defterde "bağçe-i hassa", "mukataa-i bağ-bağçe" ibareleri konularak kıt'a, dönüm ve dönüm başına düşen değer ile yıllık hâsılları verilen havâss-ı hümâyûn toprakları mukataaya verilmiştir (Dündar 1998: 196).

Ancak daha sonra bu uygulama Kıbrıs hazinesinin açık vermesi üzerine, hazinenin rahatlatılması düşüncesiyle yürürlükten kaldıracaktır. Kıbrıs Beylerbeyi ve Defterdarının arzı ile adadaki kalelerde görev yapan

ade etmişler, fakat arazinin intikaline izin vermeyerek araziye devlet malı saymışlardır. Bununla beraber Hıristiyanlara ekip biçmek, mahsulünü alıp satmak hakkı verilmişti. Yalnız toprağı satamazlar, miras olarak bırakamazlardı. Yalnız Bosna'lı Müslümanlara toprakların irs yoluyla evlatlarına bırakmalarına izin verilmiştir. Bkz. (Pakalın 1983: 170)

³ Defterin sonundaki "Bu bende-i Ahkar ve efkende-i kemter Mehmed-i defterî kulları ve vilayet-i Cezâirun tezkere emini Halil Bendeleri" kaydından tahririn Kıbrıs Defterdarı Mehmed Çelebi zamanında bitirildiği ve bunun adamlarından Tezkire Emini Halil'in 18 Ekim 1572'de yazım işini tamamladığı anlaşılmaktadır. Bkz. (TK. KKA. TD: 64)

⁴ TK. KK. Arşivi 64 numarada bulunan Kıbrıs'ın ilk tahrir defteri; "mufassal" ve 16x45 cm ebatlarında olup yazısı divanıdır. 441 varak olan bu defterin başlangıcında on iki nahiyenin gösterildiği "fihrist-i nevahi" yer almaktadır. Daha sonra "suret-i emr-i şerif-i Sultanî", "Kanun-name-i Cezire-i Kıbrıs", II. Selim'e ait tuğra ve dua vardır. Fihristte verilen nahiyelerin mahalle ve köyleri ile birlikte teferruatlı bir şekilde dökümü yapılmıştır. Defterin sonunda "evkâf-i selâtin" kaydedilmiştir.

askerler tımara çıkarılarak eski politikadan dönüğe doğru bir eğilim belirmiştir. Nitekim 10 Ekim 1577 tarihli Kıbrıs Beylerbeyi ile Defterdârına gönderilen bir hükümde (BOA. MD. 31: Hüküm 793).

“... Yeniçeriden gayrisi erbâb-ı mevâcibden Lefkoşa ve Magosa ve Baf ve Girne ve Limoson nam kal’elerin gediklülerine ve müstahfızlarına ve topçı ve cebecilerine ve ‘azeblerine ber-vech-i timâr tevzi’ olunursa... beytül-mâla ve re’âyaya enfa’ olduğın bildirmişsin. Ol bâbda her ne demiş isen mufassalan ‘arz olunub ma’lûm-ı şerîfim olmuştur. imdi senün kemâl-i istikâmet ve diyânetine hüsn-i i’timâdım olmağın zikrolunan nevâhi mukata’âtı timâra verilüb tevzi’ olunmağla beytül-mâla ve re’âyaya nâfi’ ise ‘arz eylediğın üzere sen tevzi’ eylemek emredüb buyurdum ki: vardukda ‘arzeylediğın üzere zikrolunan nevâhi mukata’âtın vech ve münâsib gördüğün üzere kalâ’-i mezbûrenin gönüllülerine ve müstahfızlarına ve topçı ve cebecilerine ve ‘azeblerine sülûsân üzere ber-vech-i timâr tevzi’ ve tevcîh eyleyüb tezkerelerin veresin”

denilerek bu hususun uygulanması hakkında bazı bilgiler verilmektedir. Böylelikle adadaki idareciler bu uygulamanın dışında bırakılarak eyalet hazinesinden salyane tasarruf etmeye devam etmişler, fakat Ada topraklarında dirlik sistemi uygulamaya konulmuştur.

Kıbrıs’ın tahriri yukarıda da belirtildiği üzere 18 Ekim 1572 tarihinde tamamlanmıştı. Kıbrıs’ın iskânı için Anadolu, Karaman, Rum ve Dulkadir eyaletlerinde yaşayan insanların her on hanesinden bir hanesinin adaya göçürülmesi için çıkarılan sürgün hükmü (BOA. MD. 19: 334-335; Barkan 1951: 59-61; Alasya 1988:59-61; Hill 1940: 18; Jennigs 1993: 212-239; Erdoğan 1993: 47; Dündar 2002: 259-274; Gökçe 1999: 9-74) 21 Eylül 1572 tarihlidir. Dolayısıyla tahririn gerçekleştirildiği dönemde Kıbrıs’da Türk ve Müslüman nüfusun olmayışı ve dirlik sisteminin uygulanmamasından dolayı, daha sonraki dönemlerde toprağın tasarruf şeklinde değişikliklerin olmasını kaçınılmaz kılmıştır. Bundan dolayıdır ki ilk mufassal tahrir defterinde çift, çiftlik ve baştına kayıtları oldukça sınırlıdır.

TD. 64’de Magosa’da Terpepeti karyesinde (TK. KKA. TD. 64: 96/a) resm-i çift (1), Girne’de Aya Armosa karyesinde (TK. KKA. TD. 64: 164/a) çift (1), resm-i çift (32) kayıtları vardır. Limosa nahiyesinde Balyokilisa karyesinde (TK. KKA. TD. 64: 356/a-b) (Çiftlik-i der yed-i duka veledi Pavlo resm: 49) bir, Tuzla nahiyesinin Çiyati karyesinde (TK. KKA. TD. 64: 433/a) (Çiftlik-i Asirri veledi Bodinhadro, der-yed-i Hazreti Mustafa Paşa, ber muceb-i hüccet-i kadı-i Lefkoşa an kıst-ı maktu fi sene: 100) bir olmak üzere iki çiftlik kaydı vardır. Baştına kaydı ise Tuzla nahiyesinde Larnaka karyesinde (TK. KKA. TD. 64: 432/a) bir, Meserya nahiyesinde Pellatani karyesinde (TK. KKA. TD. 64: 89/b) bir, Pristiyo Terkopoliyari karyesinde

(TK. KKA. TD. 64: 91/a) dört ve Ayayorgi Çıra karyesinde (TK. KKA. TD. 64: 92/a) bir olmak üzere toplam yedidir.⁵

Kıbrıs'daki baştına ve çiftliklerin statüsünü belirlemek zor olsa da eyalet idarecilerine gönderilen hükümlerden ve sicil kayıtlarından sınırlı da olsa bilgi edinebiliyoruz. Bunların yönetimi hakkında fazla bilgi mevcut değilse de hangi ziraatın yapıldığı ve ne gibi vergilerin alındığı ile bu çiftliklerde kullanılan aletler hakkında bilgi vardır. Fetihden önce yani Venedikliler zamanında çiftlik tasarruf eden zimmîler, adanın feth edilmesiyle beraber bu çiftliklerinin işletilmesini ellerinde tutmuşlardır. Devlet çiftliklerin rakabesini üzerine alarak ve bunlardan vergi almak kaydıyla zimmîlerin üzerinde kalmasına müsaade etmiştir. Temmuz 1595 tarihli hükümde, Kıbrıs'daki çiftliklerin mirîye ait olduğu ve maktu vergilerin alındığı görülmektedir (BOA. MAD. 524: 13).

22 Nisan 1594 tarihli bir sicil kaydında, Lefkoşa nahiyesine tabi, Cafer Paşa'nın Apsimolofo nam çiftliğini tasarruf eden Süleyman subaşının vefatıyla çiftlik Veznedar Mehmed Bey'e verilmiştir (KŞS. Defter I: 51). Bu belgede geçen alet ve hayvanlar sırasıyla aşağıdaki gibi verilmiştir.

Ağnam-ı re's ma kuzu	: 1280
Keçi re's ma oğlak	: 1250
Öküz	: 12
Merkeb	: 13
Camus	: 16
İnek	: 12
Güb-ü Revgan	: 4
Sanduk-ı kebir	: 2
Tohum-ı kendir	: 106 kile
Görevli azep ve diğerleri	: 10 nefer

Bu çiftliği tasarruf eden Süleyman Subaşının vefatıyla çiftlik ve tımara müteallık olan temessükatın ibraya verilmesi hakkındaki hüccet'de 996-1002 yılları arasındaki kayıtları ihtiva eden defterlerin incelenmesi istenmiştir (KŞS. Defter I: 50; KŞS. Defter II: 56).

⁵ Mustafa Haşim Altan Kıbrıs'da Osmanlı dönemi ve sonrasına ait 74 çiftlik tespit etmiştir. Bunlar: Poli, Alakti, Yeroşibu, Zeynep, Koloş, Stavru, Mazoto, Çite, Hala Sultan, Hacı Togli, Alamera, Margo, Eylence, Çingirli, Kırklar, Asma (Paşaköy), Prastio, Akına, Trapeza, İstanbul (Stanbul), Harman, Akatu, Tremitya, Therinia, Kasaphan (Kazafana), İkrım, Potima, Aşelya, Paramal, Çerkez, Köfünye, Aplanda, Tersafan, Paşa, Riddel, Dali, Aşağı, Ippers, Mora, Mia Milya, Mania, Kalopsida, Galata, Değirmenlik, Arap, Bladan, Komikebir, Kondeman, Khasira, Mağusa-Maraş Tekkeli, Piroi, Adhia (Atiyye), Kukla, Simbula, Assomato, Pendaskino, Bahcalar, Arpera, Kato Vlakhos, Katalyonda, Dizdar, Yukarı, Lakadamyı, Çömlekçi, Afanya, Apalcestra, Kukla (Mağusa), Ayia Thekla, Kuru Manastır, Sandallar, Malunda, Aphendirga (Efendiler), Karakum, Kato Dikomo Çiftlikleridir. Bkz. (Gazioğlu 1994: 157)

TD. 64'deki Sultan Murad Han'ın Validesine Ait Mülk Çiftlikler

TD. 64 nolu defterdeki Sultan Murad Han'ın validesine ait Kukla, Mamonya, Aşelliye ve Bodime çiftliklerine ait belgelerde herhangi bir tarih kaydına rastlanmamıştır. Bundan dolayı adı geçen mülk çiftliklerin hangi Murad Han'ın validesine ait olduğu konusunda belirsizlik vardır. Ancak çiftlik kayıtlarının sonundaki mühürde "hadim-i şer' Ahmed Mecid 1054" kaydından hareketle çiftliklerin IV. Murad'ın annesi Kösem (Mahpeyker) Sultan'a ait olduğu yorumlanabilir. Çünkü mührün üzerindeki H. 1054 - M. 1644/45 yılı mührün sahibi olan görevlinin göreve başlama veya mührü yaptırdığı tarih olarak kabul edilebilir (Kütükoğlu 2006: 530-531; Uzunçarşılı 1940: 495-544). Bu tarih de Kösem Sultan'ın hayatta olduğu döneme denk gelmektedir. Ayrıca kösem Sultan'ın Kıbrıs'da mal varlığının ve vakıfları olduğu bilinmektedir (İlgüler 2002: 273-275).

Kıbrıs Eyaleti'nin ilk tahrir kayıtlarını ihtiva eden 64 nolu Mufassal Tahrir Defteri Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivindedir. Çalışmamıza konu olan çiftlik kayıtları, bu defterin Baf nahiyesinin kayıtlarının bittiği, Evdim nahiyesinin başladığı varakların arasına sonradan eklenmiş ve birden başlamak üzere yeniden sayfalandırılmıştır.

Kayıtların başladığı 324/a varağında "defter emini mucibince kayd edilmek buyruldu" ibaresinin altında "mülk-ü hazret-i valide-i Sultan Murad Han der vilayet-i Kıbrıs" açıklaması vardır. 324/b varağından itibaren sırasıyla Kukla, Mamonya, Aşelliye ve Bodime çiftliklerine ait kayıtlar vardır. Çiftliklere ait kayıtlarda önce çiftliğe ait tarlaların ismi, dönümü ve tarlaların hudutları belirtilmektedir. Her çiftliğe ait kayıtların sonunda da toplam tarla sayısı ile toplam dönüm miktarı verilmiştir. Dört çiftlik bilgilerinin sonunda her çiftliğe ait tarla sayısı ile dönüm miktarı verilmiştir. Ayrıca bu çiftliklere ait tarla sayıları ve dönüm miktarları alt alta yazılarak toplam rakamlar verilmiştir.

Belgenin sonunda yukarıda isimleri verilen çiftliklerin keşf ve tahririnin Baf kadısı Ahmed bin Hasan tarafından yapıldığına dair "ma-fihi mine'l-keşf ve't-tahrir cera inde abdi'l-hakir nemekahu'l-fakir ileyhi subhanehu ve te'ala Ahmed bin Hasan el-kadı bi-Baf ufiye anhuma" şeklinde açıklama ve altında mühür vardır. Bir sonraki sayfada ise incelediğimiz belgelerin devamı olduğunu tahmin ettiğimiz ve "defter-i oldur ki Yeroşibo? nâm karyenin bağçe resmin beyân ider" başlığı altında Aşelliye, Kukla ve Mamonya çiftliklerindeki bahçe ve değirmenlere ait vergiler verilmiştir. Yeroşibo karyesinin bahçe resmi olarak 4320, Aşelliye çiftliğindeki bahçeler için 780, Kukla karyesindeki bahçeler için 420 ve Mamonya çiftliğindeki bahçeler için 501akçe olmak üzere toplam 6795 akçe vergi kaydedilmiştir.

Sultan Murad Han'ın validesine ait mülk çiftliklerden ilki Kukla çiftliğidir. Çiftlik 34 tarla ve 1461 dönümdür. Mamonya çiftliği 14 tarla ve 564 dönüm, Aşelliye çiftliği 26 tarla ve 5517 dönüm, Bodime çiftliği ise 15 tarla ve 289 dönümdür. Çiftliklerde olan tarla sayısı 89 olup, toplam 7831 dö-

nümdür. Oldukça büyük toprak parçasına sahip olan çiftliklerin verimli olduğu ve sulu tarım yapıldığı anlaşılmaktadır. Çiftlik arazilerinden kırâç olan tarlalar; Mamonya çiftliğinde, "subasmaz kırâç tarla dönüm 300" (TK. KKA. TD. 64: 10), Aşelliye çiftliğinde "Manderâ tarlası dönüm 20 kırâçtır" (TK. KKA. TD. 64: 11) şeklinde özellikle belirtilmiştir. Mamonya çiftliğinde 14 kırâç tarla olup çiftliğin tamamı kırâç tarlalardan ibarettir. Çiftliklerdeki bahçelerde genellikle dud ve turunç ile sair meyveler yetiştirilmekteydi.

Sultan Murad Han'ın validesine ait olan Kıbrıs'taki adı geçen çiftliklerin, tespit edilen 1644/45 yılı öncesi ve sonrasındaki durumu hakkında bilgi sahibi değiliz. Osmanlı Devleti'nde mîrî araziden, devlete hizmeti geçenlere ve haremdekilere mülk olarak araziler verildiği bilinmektedir. Bunun için Osmanlı padişahının mülknâme (temlik-nâme) vermesi gerekmektedir (İpşirli 2011: 430-431). Ancak o zaman mülk sahibi olan kişi sahip olduğu mülkü vakfa dönüştürme hakkına sahip olabiliyordu (Erdoğan 2009: 70-73). Sultan Murad Han'ın validesine ait çiftlikler hakkında böyle bir mülknâmenin olup olmadığını bilmiyoruz. Çalışmamıza konu olan bu çiftliklerin ve Kıbrıs'taki diğer çiftliklerin tarihi süreç içerisindeki sayıları, durumları yapılacak olan çalışmalarla ortaya çıkarılacaktır.

KAYNAKÇA

- ALASYA, H. Fikret (1988). *Tarihte Kıbrıs*, Ankara.
- BARKAN, Ömer Lütfi (1951). "Osmanlı İmparatorluğunda Bir İskân ve Kolonizasyon Metodu Olarak Sürgünler", *İFM, XI*, İstanbul: 550-553
- BARKAN, Ömer Lütfi (1993). "Çiftlik", *İslam Ansiklopedisi III*, İstanbul: 392-397
- BARKAN, Ömer Lütfi (1999). "Türk Toprak Hukuku Tarihinde Tanzimat ve 1274/1858 Tarihli Arazi Kanunu", *Tanzimat I*, İstanbul: 321-421
- DÜNDAR, Recep (1998). *Kıbrıs Beylerbeyliği (1570-1670)*. (Basılmamış Doktora Tezi). Malatya:
- DÜNDAR, Recep (2002). "The Conquest and Settlement of Cyprus", *Great Ottoman-Turkish Civilisation I*. Ankara: 259-274
- EMECEN, Feridun (1993). "Çift Resmi", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, VIII*. İstanbul: 309-310
- ERCAN, Yavuz (1989). *Osmanlı İmparatorluğunda Bulgarlar ve Voynuklar*. Ankara:
- ERDOĞRU, M. Akif (2009). "Girne Milli Arşivinde Korunan 1633Tarihli Bir Mülknâme: Lefkoşa Kadısı Sa'deddin Efendi oğlu Ahmed Efendinin Mülkü", *Kıbrıs'ta Osmanlılar II*, Lefkoşa: 70-73

- ERDOĞRU, Mehmet Akif (1993). "Kıbrıs'ın Türkler Tarafından Fethi ve İlk İskân Teşebbüsü", *Kıbrıs'ın Dünü-Bugünü Uluslararası Sempozyumu, (Gazi Mağusa, 28 Ekim-2 Kasım 1991)*. Ankara: 45-57
- GAZİOĞLU, Ahmet C. (1994). *Kıbrıs'ta Türkler (1570-1878) 308 Yıllık Türk Dönemine Yeni Bir Bakış*. Lefkoşa:
- GÖKÇE, Turan (1999). "1572-73 Yıllarında Kıbrıs'ta İskân Edilmek Üzere Karaman ve Rum Vilâyetlerinden Sürülen Âileler", *Ege Üniversitesi Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi III*. İzmir: 9-74
- HİLL, George (1952). *A. History of Cyprus IV, The Ottoman Provençe. The British Colony 1571-1948*. (nşr. H. Luke), Cambirdge:
- İLGÜLER, Mücteba (2002). "Kösem Sultan", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 26. Ankara: 273-275
- İNALCIK, Halil (1959). "Osmanlılar'da Raiyyet Rüsûmu", *Bellekten, XXIII/92*. Ankara: 575-610
- İNALCIK, Halil (1985). "The Emergence of Big Farms, Çiftlik: State, Landlords and Tenants, *Osmanlı Sosyal ve Ekonomik Tarihi Çalışmaları*. Londra: 105-126
- İNALCIK, Halil (1987). *Fatih Devri Üzerine Tetkikler ve Vesikalar*. Ankara:
- İNALCIK, Halil (1993). "Çiftlik", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, VIII*. İstanbul: 313-314
- İNALCIK, Halil (2009). *Devlet-i Aliyye, Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar - I, Klasik Dönem (1302-1606), Siyasal, Kurumsal ve Ekonomik Gelişim*. İstanbul: 245-256
- İPŞİRLİ, Mehmet (2011). "Temlik-nâme", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, 40*. İstanbul: 430-431
- JENNİGS, Ronald C. (1993). *Christians and Muslims in Ottoman Cyprus and the Mediterranean World 1571-1640*. New York University Press:
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat S. (2006). "Osmanlılarda Mühür", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, 31*. İstanbul: 530-531
- ÖZ, Mehmet (1991). "Tahrir Defterlerinin Osmanlı Tarihi Araştırmalarında Kullanılması Hakkında Bazı Düşünceler", *Vakıflar Dergisi, XXII*. Ankara: 429-439
- ÖZ, Mehmet (2000). "Tahrir Defterlerindeki Sayısal Veriler", *Osmanlı Devleti'nde Bilgi ve İstatistik*. (Derleyenler: Halil İncalcık, Şevket Pamuk). T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü. Ankara: 16-27
- PAKALIN, Mehmet Zeki (1983). *Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü I*. İstanbul:
- SAHİLLİOĞLU, Halil (1969). "Osmanlı idaresinde Kıbrıs'ın İlk Yılı Bütçesi", *Belgeler IV/7-8*. Ankara: 1-33
- ŞEMSEDDİN SAMİ (1996). *Kâmûs-ı Türkî, I-II*. İstanbul:

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı (1940). "Osmanlı Devleti Zamanında Kullanılmış Mühürler Hakkında Bir Tetkik", *Belleten*, IV/16. Ankara: 495-544

ÜNAL, Mehmet Ali (1989). *XVI. Yüzyılda Harput Sancağı (1518-1566)*. Ankara:

EK

Defter emîni mucebince kayd edilmek buyruldu
Mülk-ü hazret-i vâlide-i sultân Murad Hân der vilâyât-ı Kıbrıs

Çiftlik-i Kukla

Lâzzâd Tarlası Dönüm, Aded 50	Bir tarafı Cerâççâ tarlasına ve bir tarafı leb-i deryâ ve bir tarafı kırâç tarlalar ile mahdûd
Cerâççâ Tarlası Dönüm, Aded 60	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı leb-i deryâ, bir tarafı Mânderâ tarlasına ve taraf-ı âheri su kemeri ile mahdûd
Mânderâ Tarlası Dönüm, Aded 60	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı leb-i deryâ, bir tarafı yine Mutukamro tarlasına ve taraf-ı âheri yine mezbûr Cerâççâ ile mahdûd
Mutukamro Tarlası Dönüm, Aded 70	Bir tarafı arg-ı mîrî, alt tarafı leb-i deryâ, bir tarafı Mânderâ tarlasına ve taraf-ı âheri yine mîrî tarlalarla mahdûd
Mârandeyâ Tarlası Dönüm, Aded 35	Bir tarafı Mutukamro tarlasına ve bir tarafı leb-i deryâ, bir tarafı Mânderâ tarlası ve taraf-ı âheri yine mîrî ile mahdûd
İnyolimad Tarlası Dönüm, Aded 40	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı tarîk-i âmm ve tarafeyn yine mîrî tarlalar ile mahdûd
Nâftas Tarlası Dönüm, Aded 16	Bir tarafı Maraşeri tarlası, bir tarafı leb-i deryâ ve tarafeyn yine mîrî tarlalar ile mahdûd
Maraşeri Tarlası Dönüm, Aded 5	Bir tarafı Mânderâ tarlası, bir tarafı leb-i deryâ ve tarafeyn yine mîrî tarlalar ile mahdûd
Cilâzâ Tarlası Dönüm, Aded 110	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı Cifafilippa tarlası ve bir tarafı Lityorun tarlası ve taraf-ı âheri mîrî bağçe ile mahdûd
İstâvro Tarlası Dönüm, Aded 10	Bir tarafı Cilâzâ tarlası, bir tarafı Kato Zeri tarlası ve tarafeyn yine mîrî tarlalar ile mahdûd
Lityorun Tarlası Dönüm, Aded 90	Bir tarafı Cilâzâ tarlası ile Kato Zeri tarlasına, bir tarafı Cirafileppa tarlasına ve bir tarafı müfti tarlasına ve taraf-ı âheri yine mîrî ile mahdûd
Cirafileppa Tarlası Dönüm, Aded 90	Bir tarafı Cilâzâ tarlası, bir tarafı mîrî bağçe, bir tarafı Lityorun ve taraf-ı âheri mîrî dere ile mahdûd
Kattozeri Tarlası Dönüm, Aded 30	Bir tarafı İstavro tarlası, bir tarafı Lityorun ve bir tarafı arg-ı mîrî ve taraf-ı âheri yine mîrî tarla ile mahdûd
Bağçe-i mîrî Dönüm, Aded 20	Dud, limon, tûrunç eşçârı ve içinde bir göz su değirmeni, cevânib-i erba'sı mîrî arg ile mahdûd
def'a Bağçe Dönüm, Aded 4	Dud ve tûrunç eşçârı ve cânib-i erba'sı yine mîrî tarlalar ile mahdûd
def'a Bağçe Dönüm, Aded 5	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı Lâkko tarlası, bir tarafı bağçe ve taraf-ı âheri mîrî tarlalar ile mahdûd
Bağçe Tarlası Dönüm, Aded 10	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı Cilâzâ tarlası, bir tarafı mîrî bağçe ve taraf-ı âheri Cirafileppa tarlasıyla mahdûd
Değirmen Tarlası Dönüm, Aded 8	Bir tarafı Lakko tarlası, bir tarafı değirmen, bir tarafı Cirafileppa tarlası ve taraf-ı âheri yine değirmen ile mahdûd
Lakko Tarlası Dönüm, Aded 90	Bir tarafı arg-ı mîrî ve bir tarafı mîrî dere ve bir tarafı yine mîrî bağçe ve taraf-ı âheri yine mîrî bağçe ile mahdûd
Cirâlanâ Tarlası Dönüm, Aded 100	Bir tarafı Kiramommo tarlası ile İstillarga tarlası, bir tarafı leb-i deryâ ve bir tarafı mîrî dere ve taraf-ı âheri yine mîrî tarlalar ile mahdûd
Kiramommo Tarlası Dönüm, Aded 30	Bir tarafı mîrî dere ve bir tarafı İstillarga tarlası, bir tarafı Cirâlanâ tarlası ve taraf-ı âheri Pano Kiramommo tarlasıyla mahdûd
Pano Kiramommo Tarlası Dönüm, Aded 20	Cevânib-i erba'sı arg-ı mîrî ile mahdûd
İstillârgâ Tarlası Dönüm, Aded 50	Bir tarafı Dirmitidi tarlası, bir tarafı Cirâlanâ tarlası, bir tarafı Kiramommo tarlası ve taraf-ı âheri Bâlya Kilisa tarlasıyla

Kıbrıs'ta Kösem Sultan'a Ait Mülk Çiftlikler

	mahdûd
Dirmitidi Tarlası Dönüm, Aded 30	Bir tarafı Pano Dirmitidi tarlası, bir tarafı İstıllârgâ tarlası, bir tarafı Pano Kıramommo tarlası ve taraf-ı âheri Bâlya Kilisa tarlasıyla mahdûd
Pano Dimitidi Tarlası Dönüm, Aded 16	Bir tarafı Pilâçes tarlası, bir tarafı Dimitidi tarlası, bir tarafı Kıramommo tarlası ve taraf-ı âheri Bâlya Kilisâ tarlasıyla mahdûd
Pilaçes Tarlası Dönüm, Aded 20	Bir tarafı Pano Pilâçes tarlası, bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı Kado Dorohâ tarlası ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd
Pano Pilaçes Tarlası Dönüm, Aded 16	Bir tarafı Konni tarlası ve taraf-ı selâsesi mîrî tarlalar ile mahdûd
Konni Tarlası Dönüm, Aded 6	Bir tarafı tarîk-i âmm, bir tarafı Pano Pilâçes tarlası ve tarafeyn yine mîrî tarlalar ile mahdûd
Kado Doroha Tarlası Dönüm, Aded 50	Bir tarafı Morosicâ tarlası, bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Kado Pilâçes tarlası ve taraf-ı âheri reâyâ tarlaları ile mahdûd
Miksuzi Tarlası Dönüm, Aded 10	Bir tarafı tarîk-i âmm, bir tarafı Dirmitidi tarlası ve tarafeyn reâyâ tarlasıyla mahdûd
Morosicâ Tarlası Dönüm, Aded 60	Bir tarafı tarîk-i âmm, bir tarafı Kado Dorohâ tarlası ve tarafeyn reâyâ tarlasıyla mahdûd
Vonaro Tarlası Dönüm, Aded 110	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı yine arg-ı mîrî, bir tarafı mîrî dere ve taraf-ı âheri yine arg-ı mîrî ile mahdûd
Köpri Tarlası Dönüm, Aded 100	Bir tarafı Balyomilo tarlası, bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı mîrî dere, bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd
Çiççodi Tarlası Dönüm, Aded 40	Bir tarafı tarîk-i âmm, bir tarafı yine mîrî ile ve tarafeyn yine mîrî tarlalar ile mahdûd
Tarla Kıt'a	Dönüm
cem'an	cem'an
33	1461

Çiftlik-i Mamonya

Kalamo Tarlası Dönüm, Aded 120	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı mîrî dere, bir tarafı yine mîrî tarla ve taraf-ı âheri reâyâ tarlasıyla mahdûd
Dirnâlya Tarlası Dönüm, Aded 20	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı mîrî dere, bir tarafı Müsfilîyâ tarlası ve taraf-ı âheri hâlî yer ile mahdûd
de'fa Müsfilîyâ Tarlası Dönüm, Aded 6	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı mîrî dere, bir tarafı Anbararra tarlası ve taraf-ı âheri hâlî yer ile mahdûd
Annî Tarlası Dönüm, Aded 20	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı mîrî dere, bir tarafı Anbararra tarlasıyla ve taraf-ı âheri hâlî yer ile mahdûd
Anbararra Tarlası Dönüm, Aded 10	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı mîrî dere, bir tarafı Müsfilîyâ tarlası ve taraf-ı âheri Annî tarlasıyla mahdûd
Balyomîlo Tarlası Dönüm, Aded 8	Bir tarafı dağ, bir tarafı arg-ı mîrî ve tarîk-i âmm ve tarafeyn hâlî yer ile mahdûd
Kannâvarâ Tarlası Dönüm, Aded 6	Bir tarafı tarîk-i âmm, bir tarafı mîrî dere ve tarafeyn mîrî tarlalar ile mahdûd
Hammâm Tarlası Dönüm, Aded 20	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı mîrî dere, bir tarafı mîrî bağçe ve taraf-ı âheri Kannâvarâ tarlasıyla mahdûd
Gâhorâ Tarlası Dönüm, Aded 8	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı mîrî dere ve bir tarafı Kâdo Gâhorâ tarlası ve taraf-ı âheri hâlî yer ile mahdûd
Kâdo Gâhorâ Tarlası Dönüm, Aded 20	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı mîrî dere, bir tarafı Gâhorâ tarlasıyla ve taraf-ı âheri Ablâdyo tarlasıyla mahdûd
Ablâdyo Tarlası Dönüm, Aded 16	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı mîrî dere, bir tarafı tarîk-i âmm ve taraf-ı âheri Kâdo Gâhorâ tarlasıyla mahdûd

Kokobediryâ Tarlası Dönüm, Aded 6	Bir tarafı tarîk-i âmm, bir tarafı Rızvân Beşe tarlası, bir tarafı dağ ve taraf-ı âheri yâkamo nâm reâyâ tarlasıyla mahdûd
Bağçe-i mîrî Kit'a 1	Saray-ı ma'mûra altında vâkî hammâm tarlasıyla mahlût olmağla ne mikdâr idüğü ma'lûm değildir
Su Değirmeni Göz 1	ve değirmen tarlası dört dönümdür. Cevânib-i erba'sı mîrî ile mahdûddır
Su Basmâz Kırâç Tarla Dönüm, Aded 300	Üçyüz dönümdür. Bir tarafı İstârokono nâm karye ile bir tarafı Ayârini nâm karye ile ve bir tarafı mîrî tarla ile ve taraf-ı âheri Ayayorgi ve Lagona ki zamân-ı sâbıkda sınır kadim ü vaz' olunmuşdur, anunla mahdûddır
Su basar tarla kit'a	Dönüm
cem'an	cem'an
14	564

Çiftlik-i Aşelliye

Meçikoridya Tarlası Dönüm, Aded 60	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı mîrî dere, bir tarafı Ayânikolâ tarlasının argı ile mahdûd
Ayânikolâ Tarlası Dönüm, Aded 80	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı Zasû tarlası, bir tarafı mîrî dere ve taraf-ı âheri arg-ı mîrî ile mahdûd
Zasû Tarlası Dönüm, Aded 70	Bir tarafı Ayânikolâ tarlasının argı, bir tarafı dere ve tarafeyn Maratyâ tarlasının argı ile mahdûd
Maratyâ Tarlası Dönüm, Aded 60	Bir tarafı Zasû tarlanın argı, bir tarafı Balluru tarlası ve tarafeyn dere ile mahdûd
Balluru Tarlası Dönüm, Aded 200	Bir tarafı Müsfiya tarlasının argı, bir tarafı Derviş Ağa tarlası, bir tarafı Alyondi tarlası ve taraf-ı âheri Maratyâ tarlasıyla mahdûd
Burulumno Tarlası Dönüm, Aded 1000	Bir tarafı Balluru tarlasının argı, bir tarafı dere, bir tarafı Aya Livondi Kilisâsı ve taraf-ı âheri leb-i deryâ ile mahdûd
Müsfiya Tarlası Dönüm, Aded 100	Bir tarafı Aya Livondi tarlası, bir tarafı Balluru tarlasının argı, bir tarafı Kalabozana tarlası ve taraf-ı âheri tarîk-i âmm ile mahdûd
Kalabozana Tarlası Dönüm, Aded 40	Bir tarafı Finici tarlasının argı, bir tarafı Müsfiya tarlası, bir tarafı mîrî âmm ve taraf-ı âheri arg-ı mîrî ile mahdûd
Finici Tarlası Dönüm, Aded 80	Bir tarafı saray-ı ma'mûre, bir tarafı Kalabozana tarlasının argı, bir tarafı mîrî bağçe ve taraf-ı âheri argı ile mahdûd
Ayâ Anbâko Tarlası Dönüm, Aded 20	Bir tarafı yine mîrî bağçe, bir tarafı Cirâ tarlasının argı, bir tarafı tarîk-i âmm ve taraf-ı âheri mîrî ile mahdûd
Cirâ Tarlası Dönüm, Aded 70	Bir tarafı Ayâ Anbâko tarlasının argı, bir tarafı tarîk-i âmm, bir tarafı Cirâ nâm Kilisâ ve taraf-ı âheri Dibâr argı ile mahdûd
Dibâr Tarlası Dönüm, Aded 200	Bir tarafı Cirâ tarlasının argı, bir tarafı tarîk-i âmm, bir tarafı arg-ı mîrî ve taraf-ı âheri Finici tarlasının argı ile mahdûd
Finici Aya İlyando Tarlası Dönüm, Aded 2000	Bir tarafı Ayâ Livondi Kilisâsı, bir tarafı Dibâr tarlasının argı, bir tarafı leb-i deryâ ve taraf-ı âheri sınıv-ı kadim olan hurmâ ağacıyla mahdûd
Pilâko Tarlası Dönüm, Aded 1000	Bir tarafı Kâllikâ tarlasının argı, bir tarafı Dibâr tarlasının argı, bir tarafı Lavâdyâ, taraf-ı âheri Finici tarlasıyla mahdûd
Vereçodikâ Tarlası Dönüm, Aded 40	Bir tarafı Kâllikâ tarlasının argı, iki tarafı Derviş Ağa tarlası ve taraf-ı âheri Pilâko tarlasının argıyla mahdûd
Kâllikâ Tarlası Dönüm, Aded 200	Bir tarafı Pilâko tarlasının argı, bir tarafı tarîk-i âmm ve tarafeyn Dimi nâm karyenin sınıvı ile mahdûd
İtyominila Tarlası Dönüm, Aded 60	Bir tarafı Hohâkâ tarlasının argı, bir tarafı Kâllikâ tarlasının argı ve taraf-ı âheri Dimi nâm karye sınıvı ile mahdûd
Kâdo Hohâkâ Tarlası Dönüm, Aded 40	Bir tarafı tarîk-i âmm, bir tarafı Dimi nâm karye sınıvı ve bir tarafı yine tarîk-i âmm ve taraf-ı âheri İstiyofilâ tarlasının argıyla mahdûd
İlyâbâdo Tarlası Dönüm, Aded	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı Aşşelya nâm karye, bir tarafı arg-ı

Kıbrıs'ta Kösem Sultan'a Ait Mülk Çiftlikler

60	mîrî ve taraf-ı âheri yine tarîk-i âmm ile mahdûd
Sonâ Tarlası Dönüm, Aded 50	Bir tarafı tarîk-i âmm, bir tarafı yine Aşşelya nâm karye, bir tarafı arg-ı mîrî ve taraf-ı âheri yine tarîk-i âmm ile mahdûd
Bâlyââlûnî Tarlası Dönüm, Aded 10	Bir tarafı saray-ı ma'mûre, bir tarafı tarîk-i âmm, bir tarafı Kâllikâ tarlasının argı ve taraf-ı âheri yine mîrî tarla ile mahdûd
Mânderâ Tarlası Dönüm, Aded 20	Kıraçdır. Bir tarafı tarîk-i âmm, bir tarafı yine Aşşelya nâm karye, bir tarafı Morokânbo tarlasıyla ve taraf-ı âheri yine mîrî kırâç tarla ile mahdûd
Morovkânbo Tarlası Dönüm, Aded 60	Bir tarafı tarîk-i âmm, bir tarafı Mânderâ tarlası ve tarafeyn yine mîrî hâli yer ile mahdûd
Pano Hohâkâ Tarlası Dönüm, Aded 40	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı tarîk-i âmm, bir tarafı Dîmi nâm karye sınuru ve taraf-ı âheri Mânderâ nâm kırâç tarla ile mahdûd
Bağçe Kıt'a 1 Dönüm, Aded 3	Dud ve turunç eşcârı ve sair eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle cânib-i selasesi mîrî tarla ve taraf-ı âheri sarây-ı ma'mûre ile mahdûd
def'a Bağçe Kıt'a 1 Dönüm, Aded 3	Dud ve turunç eşcârı ve sair eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle cânib-i selasesi mîrî tarlalar ile ve taraf-ı âheresi sarây-ı ma'mûre
Tarla Kıt'a	Dönüm
cem'an	cem'an
26	5517

Çiftlik-i Bodime

Koççino Tarlası Dönüm, Aded 12	Saray-ı ma'mûrenin Kurbunda cevânib-i erba'sı mîrî ile mahdûd
Dorofo Tarlası Dönüm, Aded 1	Cevânib-i erba'sı yine mîrî ile mahûd ve mahdûd
Sıkamniya Tarlası Dönüm, Aded 1	Bir tarafı arg-ı mîrî ve cânib-i selasesi mîrî ile mahûd ve mahdûd
Arahonaya Tarlası Dönüm, Aded 5	Bir tarafı arg-ı mîrî ve cânib-i selasesi mîrî ile mahûd ve mahdûd
Kosolo Tarlası Dönüm, Aded 50	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı leb-i deryâ, bir tarafı yine arg-ı mîrî ve taraf-ı âheri yine mîrî tarlalar ile mahdûd
Vasiliko Tarlası Dönüm, Aded 50	Bir tarafı yine mîrî ile mahdûd, bir tarafı leb-i deryâ ve tarafeyn yine mîrî tarlalar ile mahdûd
Liko Tarlası Dönüm, Aded 40	Bir tarafı mîrî, bir tarafı leb-i deryâ ve tarafeyn yine mîrî tarlalar ile mahdûd
Miksa Tarlası Dönüm, Aded 40	Bir tarafı leb-i deryâ ve cânib-i selasesi yine mîrî ile mahdûd
Derahonya Tarlası Dönüm, Aded 10	Bir tarafı leb-i deryâ, bir tarafı arg-ı mîrî ve bir tarafı dere ve taraf-ı âheri yine mîrî ile mahdûd.
Cirâ Tarlası Dönüm, Aded 50	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı leb-i deryâ ve tarafeyn mîrî ile mahdûd
Bazarra Tarlası Dönüm, Aded 6	Cevânib-i erba'sı mîrî tarlalar ile mahûd ve mahdûddır
def'a Barahonya Tarlası Dönüm, Aded 10	Cevânib-i erba'sı mîrî tarlalar ile mahûd ve mahdûddır
Eskilorgaca Tarlası Dönüm, Aded 5	Bir tarafı hâli yer, cânib-i selasesi mîrî tarlalar ile mahûd ve mahdûddır
Lokko Tarlası Dönüm, Aded 3	Bir tarafı leb-i deryâ ve taraf-ı selasesi mîrî tarlalar ile mahûd ve mahdûddır
Aloni Tarlası Dönüm, Aded 4	Bir tarafı arg-ı mîrî, bir tarafı değirmen, bir mîrî harman ve taraf-ı âheri saray-ı ma'mûre
Tarla Kıt'a	Dönüm
cem'an	cem'an
15	289

Çiftlik-i Kukla	Çiftlik-i Kukla	Çiftlik-i Mamonya	Çiftlik-i Mamonya
Tarla kıt'a	Tarla dönüm	Tarla kıt'a	Tarla dönüm
Aded	Aded	Aded	Aded
34	1461	14	564
Çiftlik-i Aşşelya	Çiftlik-i Aşelliye	Çiftlik-i Bodime	Çiftlik-i Bodime
Tarla kıt'a	Tarla dönüm	Tarla kıt'a	Tarla dönüm
aded	Aded	Aded	Aded
26	5517	15	289

Tarla kıt'a	Tarla dönüm
cem'an	cem'an
34	1461
14	564
26	5517
15	289
Toplam 89	Toplam 7831
Seksân dokuz kıt'a tarladır	Yedi bin sekiz yüz otuz bir dönümdür

ma-fihi mine'l-keşf ve't-tahrir cera inde abdi'l-hakir nemekahu'l-fakir ileyhi
subhanehu ve te'ala Ahmed bin Hasan el-kadı bi-Baf ufiye anhuma
Mühür